

**LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ
PANEVĖŽIO REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS
IŠVADA NR. RAT-PNV-25/02.1**

2025 m. vasario 14 d., Vilnius

Panevėžio regioninės architektūros tarybos (toliau – Taryba) nariai, dalyvavę, nagrinėję klausimus bei balsavę priimant sprendimą (išvadą) pagal RAT nuostatų¹ 19, 89 p.: Viktorija Morozaitė, Dalius Zigmantas Šarakauskas, Jolita Andrijevskytė, Mindaugas Stepanas, Linas Tuleikis, Lauryna Smailytė Juozaitienė, Donatas Malinauskas, Simas Glinskis.

Tarybos posėdyje paaiškinimus davė, pasisakė: Pasvalio miesto savivaldybės vyriausioji architektė Zita Masilionytė.

Prašymo pateikėjas: Pasvalio rajonų savivaldybės administracija.

Posėdis vyko 2025 m. vasario 14 d. Lietuvos architektų rūmuose, nuotoliniu būdu (naudojant ZOOM įrankį).

Posėdžio įrašai: darytas 1 (vienas) garso įrašas „*video1829267083.mp4*“ (įrašo trukmė 01:02:24).

I. NAGRINĖJAMI KLAUSIMAI

Pasvalio savivaldybės Architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo gairės Panevėžio regioninės architektūros tarybos rekomendacijoms gauti.

Prie prašymo pateikti buvo sekantys dokumentai:

Pasvalio savivaldybės Architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo gairės Panevėžio regioninės architektūros tarybos rekomendacijoms gauti.

Projekto svarstymas vyko tokia tvarka: viešojoje Tarybos posėdžio dalyje klausimus pristatė Pasvalio miesto savivaldybės vyriausioji architektė. Taryba uždavė klausimus ir į juos atsakė vyr. architektė, vyko atvira diskusija tarp posėdžio dalyvių. Toliau vyko uždara Tarybos posėdžio dalis, kurioje Tarybos nariai apsikeitė nuomonėmis, išdėstė savo motyvus, argumentus ir pateikė išvadas bei rekomendacijas.

II. REIKŠMINGOS APLINKYBĖS

Pasvalio miesto savivaldybės vyriausiosios architektės pasisakymo esmė:

○ Gairės parengtos remiantis Aplinkos ministerijos universaliomis rekomendacijomis, t. y. Aplinkos ministro 2024 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. D1-112 patvirtinta Architektūros kokybės vertinimo metodika, kurioje įvardini architektūros kokybės vertinimo aspektai bei šiuos aspektus įvertinti padedantys klausimai bei tuo pačiu atliepiant Architektūros įstatymo 11 str. nuostatas, kurios nustato tam tikrus architektūros kokybės kriterijus ir jų reikšmę (turinį), bet jų (gairių) specifškai neindividualizuojant, kadangi tokių individualių architektūrinių darinių (kaip pvz. kvartalų, kultūros paveldo ar senamiesčio teritorijos) Pasvalio rajone nėra, kad būtų toks poreikis šiuo metu.

¹ [T17/10-1 Dėl Regioninių architektūros tarybų nuostatų patvirtinimo \(e-tar.lt\)](#)

Tarybos narių esminiai pasisakymai, klausimai, atvira diskusija tarp posėdžio dalyvių:

- Tarybos nariai klausė savivaldybės vyriausiosios architektės, ar yra nustatyti kokie nors išimtiniai atvejai, kada privalomai taikomos gairės;
- Taryba pateikė pastabas, jog gairės turėtų būti konkretizuotos, atsižvelgiant į kiekvienos miesto savivaldybės rajono architektūrinę specifiką ir ypatumus, individualią aplinką ir savitus kiekvienam rajonui kokybės kriterijus;
- Taryba išreiškė nuogąstavimus, kad gairėse nėra aiškiai išskirta, kurių konkrečių objektų ar teritorijų atžvilgiu jos būtų taikytinos.

III. TARYBOS ARGUMENTAI

Apibendrinant RAT mano, kad būtų tikslinga pateiktas gaires tobulinti ateityje ir individualizuoti pagal objektyvias savivaldos galimybes, įvertinant kiekvieno aktualaus regiono charakteringus bruožus, savybes, ypatumus, specifiką, nustatant aiškias taisykles ir atvejus, kada jos yra taikomos, kaip įmanoma minimizuojant galimas proporcingas išimtis iš tokio taikymo bei akcentuojant kiekvienos savivaldybės būdingus urbanistinių struktūrų ypatumus, architektūros objektų savitumus, laikantis teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir teisės aktų reikalavimų.

IV. TARYBOS IŠVADOS

Taryba išnagrinėjusi pateiktą prašymą ir projektą teikia šias išvadas:

- Pateiktos įvertinti Tarybai gairės nėra individualizuotos ir adaptuotos pagal savivaldybę, rajoną ir miestą, todėl vertintinos kritiškai ir yra tobulintinos ateityje.

V. TARYBOS REKOMENDACIJOS

Taryba teikia šias rekomendacijas:

1. Gairėse aiškiai išskirti ir reglamentuoti jų taikymo atvejus, atsižvelgiant į savivaldybės ir miesto specifiką, individualias architektūrines savybes, individualią aplinką, apibrėžti atvejus ir (arba) teritorijas kada turi būti jos taikomos;
2. Tobulinant gaires tikslinga atsižvelgti į savivaldybės teritorijų ar jų dalių būdingus urbanistinių struktūrų ypatumus, architektūros objektų savitumus, laikytis teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir teisės aktų reikalavimų.

Posėdžio pirmininkas _____

Simas Glinskis

Posėdžio sekretorė _____

Kristina Petkūnienė